

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ และเกิดประโยชน์ต่อคนพิการมากขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๒๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ จึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๕๒

(๒) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“คนพิการทางการได้ยิน” หมายความว่า คนพิการที่มีบัตรประจำตัวประเภทความพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย

“ล่ามภาษามือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นล่ามภาษามือตามระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาล่ามภาษามือ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“กรม” หมายความว่า กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“หน่วยบริการในพื้นที่” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา หรือองค์กรอื่นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนด และให้หมายความรวมถึงสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

“สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป หรือหน่วยงานอื่นใดที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาล่ามภาษามือประกาศกำหนด

ข้อ ๕ ให้อธิบดีรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจกำหนดแบบคำขอและวิธีการปฏิบัติ รวมทั้งวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีมีปัญหาหรือข้อขัดแย้งในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาล่ามภาษามือ

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาล่ามภาษามือซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งประกอบด้วย

- (๑) อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นประธานอนุกรรมการ
- (๒) รองอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นรองประธานอนุกรรมการ
- (๓) ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นอนุกรรมการ
- (๔) ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล และผู้แทนมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นอนุกรรมการ
- (๕) ผู้แทนสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทย และผู้แทนมูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นอนุกรรมการ
- (๖) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) เสนอจำนวนไม่เกินเจ็ดคน โดยในจำนวนนี้ต้องมีคนพิการทางการได้ยินไม่เกินสามคน ล่ามภาษามือไม่เกินสามคนจากสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทยสองคนและมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการหนึ่งคน และนักวิชาการด้านล่ามภาษามือหรือนักภาษาศาสตร์หนึ่งคน

ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๗ อนุกรรมการตามข้อ ๖ (๕) และ (๖) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านล่ามภาษามือ

(๔) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ

(๕) ไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกเว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษหรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออกปลดออกหรือให้ออกจากราชการหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

ข้อ ๘ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ วรยศสาม แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาล่ามภาษามือมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดคุณสมบัติหลักเกณฑ์และรับรองหลักสูตรล่ามภาษามือชุมชน วิธีการในการจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่เป็นล่ามภาษามือ

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาล่ามภาษามือให้สามารถจัดบริการแก่คนพิการทางการได้ยินได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

(๓) รับจัดแจ้งหรือเพิกถอนการจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือตามระเบียบนี้

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประเมินความรู้และทักษะการเป็นล่ามภาษามือที่จัดแจ้งทั้งก่อนและหลังจัดแจ้ง

(๕) ประเมินมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่เป็นล่ามภาษามือ เพื่อการจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือตามระเบียบนี้ และล่ามภาษามือมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนตามที่กำหนดในระเบียบ

(๖) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

การจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือ

ข้อ ๑๐ บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ ๙ (๑) อาจยื่นคำขอจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือต่อกรมหรือหน่วยบริการในพื้นที่

ข้อ ๑๑ ให้กรมตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอตามข้อ ๑๐ แล้วเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือ ทั้งนี้ ให้กรมเผยแพร่รายชื่อพร้อมภาพถ่ายและสถานที่ติดต่อของล่ามภาษามือแก่หน่วยงานซึ่งเป็นสถานที่รับคำขอ และองค์กรที่เกี่ยวข้องทางเว็บไซต์และช่องทางอื่น ๆ ต่อไป

ล่ามภาษามือตามวรรคหนึ่งให้จัดแจ้งใหม่ทุกสามปี

ข้อ ๑๒ การต่ออายุการจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ และในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้กรมเสนอคณะกรรมการพิจารณาเพิกถอนชื่อบุคคลดังกล่าวออกจากการจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือ

(๑) ประพฤติผิดจรรยาบรรณล่ามภาษามือตามที่กำหนดโดยสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทย ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อการเป็นล่ามภาษามือ

(๒) ปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้มาตรฐานตามระเบียบนี้ ซึ่งกรมหรือสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทย หรือสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยได้ให้คำแนะนำและตักเตือนเป็นหนังสือให้ปรับปรุงแก้ไข ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ไม่แก้ไขโดยไม่มีเหตุอันควร

(๓) ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายสามครั้งขึ้นไปภายในหนึ่งปีโดยที่ไม่มีเหตุอันสมควร

(๔) กรณีอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

การเพิกถอนการจดทะเบียนล่ามภาษามือตามวรรคหนึ่ง ให้กรมแจ้งสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทยทราบ

ล่ามภาษามือที่ถูกเพิกถอนการจดทะเบียนตามระเบียบนี้ ห้ามมิให้ยื่นคำขอรับรองมาตรฐาน การปฏิบัติหน้าที่เป็นล่ามภาษามือ และห้ามมิให้จดทะเบียนล่ามภาษามือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับการเพิกถอนการจดทะเบียนล่ามภาษามือ

หมวด ๓

การให้บริการล่ามภาษามือ

ข้อ ๑๓ คนพิการทางการได้ยินหรือผู้ดูแลคนพิการทางการได้ยินมีสิทธิยื่นคำขอเพื่อขอรับ บริการล่ามภาษามือในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การใช้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข

(๒) การสมัครงานหรือการติดต่อประสานงานด้านการประกอบอาชีพ

(๓) การร้องทุกข์การกล่าวโทษหรือเป็นพยานในชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายอื่น

(๔) การเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือฝึกอบรมรวมทั้งเป็นผู้บรรยายโดยหน่วยงานภาครัฐ หรือ องค์กรภาคเอกชนเป็นผู้จัดซึ่งมีคนพิการทางการได้ยินเข้าร่วมด้วย

(๕) บริการอื่นใดตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๔ การยื่นคำขอตามข้อ ๑๓ ให้ยื่นต่อหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นคำขอต่อหน่วยจัดบริการตามที่อยู่อาศัยที่ประกาศกำหนด

(๒) ในท้องที่จังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอต่อหน่วยบริการในพื้นที่

หน่วยงานหรือองค์กรซึ่งมีหน้าที่ให้บริการตามข้อ ๑๓ อาจดำเนินการยื่นคำขอแทนคนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือว่าไม่มีงบประมาณหรือมีไม่เพียงพอที่จะจ่ายเป็นค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นแก่ล่ามภาษามือ

ข้อ ๑๕ นอกจากการกำหนดสถานที่ยื่นคำขอตามข้อ ๑๔ แล้ว กรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้องค์กรเอกชนหรือองค์กรด้านคนพิการซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน การรับรองและเพิกถอนการรับรององค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือมีผลงานตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหน่วยบริการล่ามภาษามือตามภารกิจและห้องที่ที่กำหนดได้

กรณีองค์กรเอกชนหรือองค์กรด้านคนพิการที่เป็นหน่วยบริการล่ามภาษามือตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายเป็นค่าบริหารจัดการระบบการให้บริการล่ามภาษามือ เช่น ค่าจ้างผู้ประสานงาน ค่าสาธารณูปโภค ค่าวัสดุอุปกรณ์หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ ตามรายการและอัตราที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๖ เมื่อหน่วยงานตามข้อ ๑๔ ได้รับคำขอแล้วให้ตรวจสอบความถูกต้อง ในกรณีคำขอไม่ถูกต้องให้แจ้งผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในสามวันหากผู้ยื่นคำขอไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าไม่ประสงค์จะขอล่ามภาษามือตามคำขอ เมื่อคำขอถูกต้องแล้วให้พิจารณาคำขอโดยเร็วและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสามวัน นับแต่วันพิจารณา คำขอเสร็จ

ข้อ ๑๗ ในกรณีล่ามภาษามือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้แจ้งเหตุขัดข้องต่อหน่วยงานที่รับคำขอและผู้ยื่นคำขอทราบก่อนถึงวันปฏิบัติหน้าที่เป็นล่ามภาษามือไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงและให้หน่วยงานที่รับคำขอดำเนินการจัดหาล่ามภาษามือให้ผู้ยื่นคำขอใหม่โดยเร็ว

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องใช้บริการล่ามภาษามือตามข้อ ๑๓ (๑) หรือ (๓) ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยจัดบริการ ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการคนพิการดังกล่าวให้การรับรองล่ามภาษามือได้

ข้อ ๑๙ เมื่อล่ามภาษามือได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นล่ามภาษามือแล้ว ให้ล่ามภาษามือรายงานผลต่อหน่วยงานที่รับคำขอพร้อมหนังสือรับรองจากหน่วยงาน องค์กรหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการล่ามภาษามือดังกล่าวภายในสิบห้าวันหลังจากปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๒๐ ให้ล่ามภาษามือตามข้อ ๑๙ ได้รับค่าตอบแทนตามอัตราที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ส่วนค่าใช้จ่ายอื่นให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

ในกรณีล่ามภาษามือมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนอื่นของทางราชการสำหรับการปฏิบัติงานนั้นแล้ว ให้เบิกได้ทางเดียว

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเบิกจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่ล่ามภาษามือได้ทันภายในปีงบประมาณ ให้สามารถนำไปเบิกจ่ายในปีงบประมาณถัดไปได้

ข้อ ๒๒ ให้ล่ามภาษามือที่ได้รับการจัดจ้างและยังไม่ครบกำหนดเวลาสิ้นสุดยังคงเป็นล่ามภาษามือที่ได้รับการจัดจ้างตามระเบียบนี้ต่อไปจนครบกำหนดเวลาสิ้นสุด และให้คณะอนุกรรมการตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๕๒ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะอนุกรรมการชุดใหม่

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ